

Til Helsedirektoratet

Oslo 24.05.2013

Høringsuttalelse fra Foreldreutvalget for barnehager (FUB) til Helsedirektoratets veileder til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler. Høringsforslag for barnehagevirksomheter.

FUB takker for muligheten til å avgi høring til Helsedirektoratets veileder til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler, spesielt i forhold til barnehagevirksomheter.

FUB er opptatt av barns sikkerhet i barnehagen og at barn har et godt psykososialt og fysisk arbeidsmiljø den tiden de er i barnehagen. Dagens småbarn tilbringer mye av sin våkne tid i barnehager, det er da av stor betydning at virksomheten er best mulig tilrettelagt for barnas trivsel og sikkerhet.

Veilederen skal stimulere til en mer "føre var" arbeidsform som kan sikre at hensynet til barna blir ivare tatt allerede ved planleggingen av nye eller ved vesentlige endringer av eksisterende barnehager. Vel så viktig syntes FUB det er at veilederen angir en "standard" for hvordan barnas "arbeidsmiljø" skal være i den norske barnehagen.

FUB liker godt at den nye veilederen er tydeligere på hvilke krav som MÅ være oppfylt i barnehagene og hvilke som BØR være på plass, spesielt fordi det lett kan benyttes skjønne og individuelle vurderinger fra barnehageeier til barnehageeier om krav til barnehagens miljø og innretninger.

§ 1. Formål.

FUB syntes formålet med forskriften er svært viktig og avgjørende for barns trivsel og velvære i barnehage.

§ 2. Virkeområde.

FUB har ingen spesielle kommentarer.

§ 3. Definisjoner.

FUB har ingen spesielle kommentarer.

§ 4. Ansvar. Internkontroll.

FUB er enig i beskrivelsen av hva som *må* og *bør* være på plass.

FUB er opptatt av veilederens råd om at offentlige enheter rundt barnehagen og barnehageeier på et tidlig tidspunkt blir enige om avklaring av roller og ansvar iht forskriftens bestemmelser, og at disse avklaringene blir skriftliggjort i den enkelte barnehages internkontrollsystem.

FUB er opptatt av god dokumentasjon av barnehagens sikkerhetsarbeid og vil understreke betydningen av at arbeidet med miljøet i barnehagen skjer i samarbeid med foreldrene i barnehagen.

§ 5. Opplysnings- og informasjonsplikt.

FUB er enig i paragrafens bestemmelser om hva som *må* og *bør* være på plass. Det er ekstra viktig å understreke lederansvaret som tilligger den enkelte leder både i barnehagen og i kommuneadministrasjonen for innholdet idenne veilederen. Lederens evne til å ta ansvar og følge opp er en kritisk suksessfaktor i forhold til om veilederen vil komme til sin riktige anvendelse.

§ 6. Krav om godkjenning.

FUB er enig i paragrafens bestemmelser om hva som *må* og *bør* være på plass. FUB stiller spørsmålstegn ved hvordan den enkelte leder på de forskjellige nivå i en kommune skal mestre å ha oversikt over de fysiske og psykososiale forholdene ved den enkelte barnehage da dette krever meget gode og oversiktligesystemer og oppfølgingsrutiner for at skal bli en realitet.

Første prikkpunkt under "Hva bør være på plass?", mener FUB er et ansvarsområde som legges til listen under "Hva må være på plass?"

FUB mener det er positivt at det ikke er anledning for godkjenningsmyndigheten til å gi midlertidig godkjenning eller godkjenning på vilkår om at krav i forskriften oppfylles på et senere tidspunkt. Det er viktig at alle forhold ved barnehagen er nøye vurdert og avklart før det gis en godkjenning. Dette er viktig for å forebygge i forhold til barnas sikkerhet i størst mulig grad.

Når det gjelder krav om vedlikehold av barnehager, slik at disse sikrer at miljøet til enhver tid er i samsvar med forskriftens krav, er det FUBs erfaring at dette krav ofte ikke følges opp. Hvorvidt en barnehage følges opp med løpende og/eller planmessig vedlikehold for at barnehagen til enhver tid er i samsvar med forskriftens krav, avhenger i stor grad av barnehageeiers økonomi og evne/mulighet til å gjøre de lovpålagte forbedringene, samt av systemer og leders oppfølging. Denne bestemmelsen mener FUB bærer mer preg av gode intensjoner enn faktisk realitet.

§ 7. Generelle krav.

FUB er enige i veilederens paragraf og beskrivelse av innhold.

FUB ser at bestemmelsene i veilederen er gitt som funksjonskrav og at det er opp til barnehagens eier og leder hvordan funksjonskravene skal oppfylles. FUB

tenker at dette kan føre til store individuelle forskjeller i hvordan veilederen blir praktisert og at kvaliteten på arbeidet med sikkerhet og miljø i barnehagene vil komme til å variere.

§ 8. Beliggenhet.

FUB er enige i veilederens paragraf og beskrivelse av innhold.

§ 9. Utforming og innredning.

FUB er enige i veilederens paragraf og beskrivelse av innhold.

§ 10. Muligheter for aktivitet og hvilke m.v.

FUB er enige i veilederens paragraf og beskrivelse av innhold.

FUBmener det i større grad må settes konkrete krav til hva som er god kvalitet for de ulike fasilitetene, bl.a. hvilerommene. Hva er definert som god kvalitet i denne sammenheng?

§ 11. Måltid.

FUB er enige i veilederens paragraf og beskrivelse av innhold.

Intensjonene i denne paragrafen er riktignok gode, men langt fra den virkelige hverdagen. De fleste barnehager er i dag uten egen kjøkkenhjelp, noe som medfører at det ordinære barnehagepersonalet må ta alt arbeidet rundt måltidene til barna. Dette "stjeler" av den tiden personalet skal ha sammen med barna, noe som kan medføre at tiden til å forberede måltidene og kvaliteten på disse, ikke alltid oppfyller intensjonene om varierte og innholdsrike måltider. I tillegg baserer de aller fleste barnehagene seg på at ettermiddagsmåltidet i barnehagen er barnas egne matpakker, noe som også gir store variasjoner på innhold og kvalitet.

§ 12. Psykososiale forhold.

FUB er enige i veilederens paragraf og beskrivelse av innhold.

Samtidig spør FUB om hva som legges i første prikkpunkt under "Hva som må være på plass"; *barnehagen må ha oversikt over barnas psykososiale miljø*. Hva menes med oversikt? Hvordan skal den enkelte barnehage best mulig lage seg en slik oversikt?

FUB understreker viktigheten av å ha regelmessige møter mellom barnehagen og foreldre hvor barnas psykososiale miljø drøftes, deriblant mobbing og diskriminering i barnehagen.

§ 13. Rengjøring og vedlikehold.

FUB er enige i veilederens paragraf og beskrivelse av innhold.

§ 14. Sikkerhetsmessig og helsemessig beredskap.

FUB er enige i veilederens paragraf og beskrivelse av innhold.

FUB er opptatt av at barnehagen på et tidlig tidspunkt avklarer roller med det offentlige iftsikkerhetsarbeidet. Desto mer avklart og konkret dette ansvarsforholdet er, desto bedre blir sikkerhetsarbeidet ivaretatt. FUB er

dessuten svært enig i at foreldrene i størst mulig grad involveres i vernerunder og annet forebyggende sikkerhetsarbeid i barnehagen.

§ 15. Førstehjelp.

FUB er enige i veilederens paragraf og beskrivelse av innhold.

§ 16. Tilrettelegging basert på opplysninger om helseforhold.

FUB er enige i veilederens paragraf og beskrivelse av innhold.

I forhold til rutiner for oppbevaring og utlevering av barnas medisiner, så har FUB sluttet seg til anbefalte nasjonale rutiner og oppfordrer barnehagene til å følge disse.

Hva angår eventuell legemiddelhåndtering og at dette må bygge på en konkret avtale mellom foreldre/foresatte og barnehagen, så er dette av stor viktighet. Det er ikke alltid barnehagen opplever at de har den rette kompetanse og/eller tiden til å medisiner barn, og i noen sammenhenger har barnehagen behov for medisinsk veiledning ift dette.

§ 17. Smittevern.

FUB er enige i veilederens paragraf og beskrivelse av innhold.

§ 18. Røyking.

FUB er enige i veilederens paragraf og beskrivelse av innhold.

§ 19. Inneklima/luftkvalitet.

FUB er enige i veilederens paragraf og beskrivelse av innhold.

Når det gjelder første prikkpunkt under hva som må være på plass, og at barnehagen skal kunne dokumentere et tilfredsstillende inneklima, så lurer FUB på hva man definerer som tilfredsstillende. Denne type begrepsbruk kan raskt bli gjenstand for individuelle skjønn og vurderinger, og vil medføre forskjellige "standarder" på inneklima/luftkvalitet fra barnehage til barnehage.

§ 20. Belysning.

FUB er enige i veilederens paragraf og beskrivelse av innhold.

§ 21. Lydforhold.

FUB er enige i veilederens paragraf og beskrivelse av innhold.

§ 22. Drikkevann.

FUB er enige i veilederens paragraf og beskrivelse av innhold.

§ 23. Sanitære forhold.

FUB er enige i veilederens paragraf og beskrivelse av innhold.

FUB stiller spørsmål ved hva som er egnet som stellerrom for barn. Begrepet *egnet* er uklart og angir ikke hva som faktisk må til for at et stellerrom blir godt nok.

§ 24. Avfallshåndtering.

FUB er enige i veilederens paragraf og beskrivelse av innhold.

§ 25. Tilsyn.

FUB er enige i veilederens paragraf og beskrivelse av innhold.

I prikkpunkt nr seks under hva som må være på plass, står det at kommunen skal ha rutiner for oppfølging av avvik. FUB er kjent med at det i noen kommuner er dette en bestemmelse som følges dårlig opp. Riktignok har kommunen skriftliggjort hvordan avvik skal følges opp, men likevel er det slik at det i praksis ikke fungerer etter hensikten. Dette igjen betyr at avvik i barnehager ikke følges godt nok opp, og at dette kan få konsekvenser for barnas miljø og sikkerhet. FUB etterlyser konkrete tiltak for oppfølging.

§ 26. Virkemidler og dispensasjon.

FUB er enige i veilederens paragraf og beskrivelse av innhold.

§ 27. Klage

FUB er enige i veilederens paragraf og beskrivelse av innhold.

§ 28. Straff

FUB er enige i veilederens paragraf og beskrivelse av innhold.

§ 29. Ikrafttreden

FUB er enige i veilederens paragraf og beskrivelse av innhold.

Med vennlig hilsen

Lena Jensen
leder